

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 197 (3061) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 szeptember 2

Krisztusi és nemzeti szellemben

(P. I.) Nagy tisztesség ért bennünket. A firenzei és weimari európai ifjúsági találkozón összegyűjt felelős ifjúsági vezetők elhatározták, hogy európai munkaközösséget alakítsanak az őszi alakuló összejövetel alkalmával kiadásra kerülő folyóirat jel-szavának megadására vitéz Bély Alajos országos ifjúsági vezetőnkert kérték fel. A jelszó eredeti kézírás-ban magyarul fogja disziteni a folyó-iratot. A jelszó, Európa munkaközös-égre tömörülő ifjúságának első napi-parancsa, így hangzik:

„A jövő nemzedéke, a nemzet jövője. Európa ifjúsága, Európa jövője. Bizom abban, hogy a különböző nemzeteknek Krisztusi és nemzeti szellemben nevelt ifjúsága az európai ifjúságban egymásra talál és becsületesszövetkezésük hozzá fog járulni nemcsak saját hazájuk, de egész Európa szebb jövőjének kialakításához.”

Tömörségében, világosságában, határozottságában és nemes emelkedettségében valóban méltó ez a néhány rövid mondat, hogy Európa ifjúságának első napiparancsa legyen. — Krisztusi és nemzeti szellemben épülhet csak fel a szebb jövő. Csak Krisztus szellemében élő nemzet állhat meg az idők viharában, alkothat maradandót és biztosíthatja létét és intézményeit a jövő számára. Ezt a nagyszerű igazságot a magyar ifjúság nagyszerű szervezetségének, kiváló képességeinek erejével képviseli a nemzet versenyében. Weimarban és Firenzében országvilágnak el kellett ismernie a magyar elsőséget. S most az országos ifjúsági vezető hivatott ajkáról kell megtudnia mindenkinek, hogy krisztusi és nemzeti szellemben épül, erősödik, izmosodik az a szervezet, amely mindenki csodálatát kivívta.

Nem nehéz annak a belátásra jutni, hogy az új Európát az új ifjúság fogja felépíteni. Olyan lesz ez az új Európa, amilyen az új ifjúság. Azért van olyan nagy jelentősége vitéz Bély Alajos országos ifjúsági vezető jelszavának. Ha az ifjúságot valóban krisztusi és nemzeti szellemben nevelik fel és indítják el az alkotó munkára, akkor az új Európa is krisztusi és helyesen értelmezett nemzeti szellemben lesz. Tagadhatatlan, hogy ma a krisztusi elvek elfogadása és megvalósítása körül könnyen veszélyessé válható kételkedések, ingadozások, sőt viharok is kísértének. Éppen azért van nagy jelentősége annak, hogy a tudatos együttműködés első napiparancsa határozottan a krisztusi szellemben utal, amikor az új világ erőforrásait tárja fel. Az pedig külön büszkeségünk, hogy ez a történelmi utmutatás tőlünk ered, a mi példánk nyomán válik alakító és alkotó erővé.

Örömmel mutatunk rá arra is, hogy vitéz Bély Alajos napiparancsának meg van a kellő súlya, hiszen a mu-

Egyre közelebb jutnak a németek az erőddé kiépített Stalingrádhoz

Már az első és második védelmi övezet között nyomulnak előre Merényletet követték el az indiai alkirály ellen

Moszkvából jelentik: (MTI) Az AFI jelenti: A szerda éjjelkor kiadott szovjet hadijelentés közli, hogy Sztalingrádtól délnyugatra a német csapatok éketvertek a szovjet állások közé. Ezen a harci szakaszon a szovjet egységek újabb állásokba vonultak vissza.

Berlini jelentés szerint Anapa elfoglalása után a szövetségesek gyors előnyomulásban vannak Novorosziják és Tuapaze felé. A német rohamok a Sztalingrád erőrendszerébe tartozó erődtípusokat egymás után foglalják el. Az amerikai lapok szerint a szovjet hadianyag egyre fogy, ami a szövetségesekre a legnagyobb veszedelem mert az elkeseredetten védekező

oroszok előbb-utóbb kénytelenek lesznek beadni emiatt a derekukat. A Sztalingrád körül félkörben előnyomuló németek egyre közelebb jutnak az erőddé kiépített városhoz. A páncélos és gépesített gyalogszervezetek déli irányból a vasúti töltés mentén áttörték a védelmi állásokat, most már az első és második védelmi övezet között nyomulnak előre és kiszélesítették a betörés helyét. A németek már közvetlen támadást is intéztek Sztalingrád ellen. A védők kénytelenek voltak körülbelül 3 kilométernyire visszavonulni. Krasznodartól keletre is előbbrejutottak a német csapatok.

és percek alatt sülyedt el. A legénység nagyrésze elpusztult. Egy másik amerikai szállítóhajót a Hatteras fok közelében sülyesztettek el. Az utóbbi hajó építését két hónappal ezelőtt fejezték be. A legénység nagyrésze megmenekült. A legénység főként norvég és görög tengerészekből állott, akiket az Egyesült Államok kormánya kényszerített szolgálatra. Két kisebb északamerikai kereskedelmi hajót a Karibi tengeren sülyesztettek el a német tengeralattjárók.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati I. jelenti: Illetékes helyen közölte, hogy a japán csapatok Uj-Guineában tovább nyomulnak előre. Sikertelen az ausztráliai csapatokat a Milne öbölbe visszaszorítani és az őserdőben körülményesíteni. A harcokban egy ausztráliai gyalogos zászlóalját teljesen elpusztították és belőle 240 katonát foglyul ejtettek.

Bangkokból jelentik: (MTI) Az Inter Inf jelenti: Az új delhi rádió jelentette, hogy lord Linlithgow indiai alkirály ellen pisztollyal merényletet követtek el. A merénylőt letartóztatták és a helyszínén agyonlőtték.

Egyiptomban minden pillanatban várják Rommel újabb támadását

Zürich (Bud. Tud.) A Neue Zürcher Zeitung londoni jelentése szerint arra számítanak, hogy Rommel újabb támadást indít Egyiptomban. Az időjárás kedvező, mert a levegő valamivel enyhébb. Az időjárás most éjszaka is kedvezőbb, mint eddig, mert holdfény van. A szemből álló csapatok itt egy 34-50 kilométeres szakaszon, tehát viszonylag keskeny vonalon állanak szemközt. Ez a vonal a tengerparttól a Kattara mocsar-ig terjed. Ez a rész telepített aknákkal és egyéb akadályokkal rendkívül megerősített, úgyhogy közvetlen támadás esetén súlyos harcokra kell számítani.

Berlinből jelentik: (B. T.) A német főváros illetékes köreiből még nem erősítették meg azokat a londoni híreszteléseket, melyek szerint Rommel újabb nagy támadást indított Egyiptomban. Rámutatnak arra, hogy a német légikötőket katonai célokra, főként repülőtereket bombáztak Alexandria környékén. Katonai körökben sem foglalnak állást a német-olasz támadások megmozdulásáról szóló angol közlések ügyében. Berlini ténnyezők tartózkodását azzal magyarázzák, hogy még nem érkezett el az ideje annak, hogy ebben a kérdésben beszéljünk.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda katonai részről a következőkről értesült. Egy közepes

nagyságú északamerikai kereskedelmi hajót, miután az Egyesült Államok keleti partvidékének az egyik kikötőjéből éppen kifutott, közvetlenül a kikötő elhagyása után egy német tengeralattjáró megtámadta és elsüllyesztette. A hajó darabokra szakadt szét

Nagyszabású fölkelési tervet lepleztek le Észak-Irországban

Ir nők tűntek a fogház körül, ahol Thomas William utolsó éjszakáját töltötte

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat Belfastból érkezett jelentése szerint az északírországi rendőrség két olyan nagy fegyverraktárt lepleztek le, amiből nyilvánvaló, hogy valami nagyszabású felkelést terveznek Thomas William letartóztatásának megtorlásaként. Az egyik leplezett fegyverraktár a legnagyobb, melyet valaha Északírországon felfedeztek. Attól tartanak, hogy az IRA szervezet tagjai megrohanják a fogházat. Az IRA hadseregének a figyelmeztetést közölte, amely szerint az amerikai katonaságot terheli a felelősség, ha bármiképpen is beleavatkoznak az esetleges zavargásokba.

Belfastból jelentik: (MTI) Az OFI

jelentik: Belfastban, Északírországon fővárosában kedden este erős rendőrcsapatokat vontak össze a fogház körül, ahol a halálra ítélt Thomas William utolsó éjszakáját töltötte. William teljes lelki nyugalommal fogadta azt a hírt, hogy kegyelmi kérvényét visszautasították. Nem félt a haláltól — mondotta — felkészült utolsó pillanatára. Az irlakta területeken a lakosság mindenütt összegyűlt, hogy közösen imádkozzák Williamsért. Az éjszaka beálltával a belfasti fogház körül fiatal nők gyűltek össze csoportosan, bangosan jajveszéltek és ir nemzeti dalokat énekeltek. A rendőrök közbeléptek és szétoszlatták a csoportokat.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálati iroda Belfastból érkezett újabb jelentése szerint kedden a rendőrség 13 embert letartóztatott. A letartóztatottak résztvettek egy parasztház körül keletkezett lövöldözésben, ahol egy embert agyonlőtték.

közösség megalakulása után tizen-négy európai nemzet magyar mintára szervezi át katonai előképzését. A magyar minta pedig világosan és félreérthetően: krisztusi és nemzeti.

Szentistváni hivatást látunk abban, hogy Európában újra apostoli hivatást tölthetünk be és visszaadhatunk a költés eszméitől megzavart Nyugatnak Krisztusba vetett bizalmát.

Ünnepélyesen adják át a családi házakat új tulajdonosaiknak

Magas vendégek érkeznek az ünnepségre

Nagyvárad. Saját tud. A polgármester kedd délután utolsó szemléjét végezte a végőhid környékén épült ONCSA-házakon, amelyek ünnepélyes átadása tudvalevőleg szeptember 12-én lesz. Már szétküldték a meghívókat is. Meghívta a város Keresztes-Fischer Ferenc belügyminisztert, Kádár Levente államtitkár, Bonczos Miklós államtitkár, Sass Elemér miniszteri osztálytanácsost, Cserzy István miniszteri osztálytanácsost, Szendy Károly székesfővárosi polgármestert, Lukács Ödönt, továbbá a nyíregyházi

alispánt és polgármestert, Nagyvárad testvérvárosának, Székesfehérvárnak főispánját és polgármesterét, Esztergár pécsi polgármestert, végül a törvényhatóság tagjait, a helyi hivatali vezetőket és a sajtó képviselőit.

Az átadás ünnepsége déli fél 12 órakor fog kezdődni. A házak előtt a juttatott családok várják majd a vendégeket és a helyi előkelőseket. A polgármester tartja az ünnepi beszédet, amelyben ismerteti a város szociális megvalósításait. Ezután a belügyi kormány nevében Kádár Levente államtitkár beszél, majd a polgármester ünnepélyesen átadja a juttatottaknak a házak kulcsait.

Az ünnepség után a polgármester elvezeti a vendégeket a Püspöki úton épülő újabb 20 ONCSA-bázhhoz, amelyek október végén előreláthatólag szintén beköltözhetőek lesznek.

Betegek

többnyire székrekedésben szenvednek. Vigyázzunk ilyenkor a rendszeres emésztésre. Betegségben szükséges a **DARMOL**

Megható bensőséggel áldozott a Kormányzó-helyettes emlékének Biharvármegye törvényhatósági bizottsága

Jegyzőkönyvi határozatban örökítették meg a nagy halott emlékét

Nagyvárad. Saját tud. Megható bensőséggel és ünnepélyességgel tartotta meg eszterdán délelőtt Biharvármegye törvényhatósági bizottsága gyászülését a hősi halált halt Kormányzó-helyettes emlékére. Az ünnepi gyűlésen dr. Cziffra Kálmán megyei főispán elnökölt, aki, miután a gyűlést megnyitotta, a következő ünnepi beszédet mondotta el:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Néhány nappal ezelőtt egy vérjagyasztó hír dermesztette meg az ország lakosságát, mely azt adta tudtul, hogy a Kormányzó-helyettes Ur Öfömlétsége az orosz harctéren repülőgépen hősihalált halt.

A rettenetes hír olyan helyről kelt szárnyra, amely tévedésnek alig adható lehetőséget, mégis a magyar nép vágya és szeretete egyidejűleg igyekezett egy félreértés halvány reménysugarában keresni megnyugvást.

Sajnos a későbbi hírek meggyőzték mindenkit arról, hogy a Gondviselés nem engedte meg, hogy a megrendülés fájga felengedjen. Mindenkit meggyőzték arról, hogy a jelen esetben megismétlődött a magyar sors sok előző példája, amely a történelem tanúsága szerint a nemzetnek életéért, fennmaradásáért, boldogulásáért vívott nehéz harcokban váltságul hősöknek, legjobbjainak életáldozatát követelte meg.

A csapás nagyságát felmérni senki nem tudta, de ösztönösen megérezte, hogy a nemzet vesztesége meghalad minden mértéket. Mindenki érezte, hogy az elhunyt hős személyéhez a vezetésre való elhivatottsága és egyéni kiváló tulajdonságai mellett egy nagyfontosságú közjogi problémának mindenképpen szerencsés, közmelegnyugvást jelentő, boldog megoldása fűződött. És az ország porig lesújtott népe együtt gyászolt a Hősnek oly sok megpróbáltatással meglátogatott hősi Atyjával, a megszentelt közös fájdalom még nagyobb lelki egységbe forrasztotta a főmlétsége kormányzói családdal.

A váratlan szerencsétlenség által kiváltott ezen általános fájdalom mellett a második érzés, mely e hősi áldozat talajából kinőtt, a nemzeti büszkeség volt. A büszkeség afelett, hogy nemzetünknek legjobb fiait, nem törődve az egyéni érdek, az életösztön kísértő szavával, vonakodás nélkül osztották és osztják meg a magyar nép érdekeinek elszánt szolgálatával, a haza hősi védelmével szűkségszerűen összekapcsolt.

Most, amikor már a haza legnagyobb fiainak Pantheonja magába fogadta a Hős földi maradványait, most, amikor az édes magyar anyaföld ölelő karjai között tért örök nyugovóra, most a fájdalom, a büszkeség és a kegyelet soha nem szűnő érzéseim felül egy új tettekre ösztönző alkotó eszmének kell betöltenie a nemzet lelkét. Mindenkinek fel kell ismernie az idők súlyát és a kötelességeket, amelyeket ezek magukkal hoznak.

„Legyen minden idők minden magyarjának fényes példamutatása”

A főispán beszéde után Oswald János főjegyző határozati javaslatot olvasott fel, amelynek véghatározata így hangzik:

„Biharvármegye törvényhatósági bizottsága a magyar nemzeti nagy halottja, vitéz nagybányai Horthy István Kormányzó-helyettes Ur Öfömlétsége, m. kir. repülőfőhadnagy hősi halála alkalmából mély fájdalommal és együttérzéssel fejezi ki és hódolattal, hűségos ragaszkodással és szeretettel je-

lenti Nagyrunk, vitéz nagybányai Horthy Miklós, Kormányzó Ur Öfömlétsége a részvétét és a fájdalom együttérzés szívből fakadó megnyilvánulásait.

A legteljesebb férfi önfeláldozás eme tündöklő fényét pedig jegyzőkönyvben megörökíti, hogy legyen az minden idők minden magyarjának örök fényes példamutatása a Haza és nemzet iránti kötelességteljesítés vállalására.”

Vitéz László Miklós altábornagy és Bodnár Sándor beszéde

A véghatározat felolvasása után vitéz László Miklós altábornagy mondott meghatározó emlékbeszédet, amelyben többek között ezeket mondotta:

— Nemzetünket a magyar sors pörölycsapásai újból mélyen sújtották és a Gondviselés kifürkészhetetlen akarata ismét mély gyászba borította a magyar-

Apollo Filmszínházban

Fráter Lóránd

A regényes multu nótaköltő élete filme. Gyönyörű Fráter nóták. Szerlem, Romantika! Muzika! Tavasz! Béke! Főszerepben: Páger, Szilassy, Goll Bea

Belvárosi

TOSCA

Szardán utoljára:

Csüförtöktől közkívánatra:

Estélyiruha kötelező

Réthy Eszter és Jávor Pál, óriási sikerű filmje!

A francia filmgyártás világhírű alkotása

Moszkvai éjszakák

forró levegőjű, izgalmas kémdráma. Főszereplői: Anabella, Harry Baur

Csüförtöktől a CASINOBAN

Szardán utoljára: Fekete gyémántok.

ságot. Szent István napján adták hírül az éter hullámai, hogy Kormányzó-helyettesünk önként vállalt harctéri szolgálat teljesítése közben hősihalált halt.

Beszéde további során vázolta a nemzetet ért csapás nagyságát. Ismertette a hősihalált halt Kormányzó-helyettes kiváló tulajdonságait, a Kormányzó Ur lelki erőességét és a nemzet őszinte mély részvétét.

Ezután Bodnár Sándor bizottsági tag, képviselő mondott beszédet, amelyben vázolta a nemzetet ért gyász nagyságát, különösen pedig azt a nagy részvétet, amely az ország minden részében és külföldön megnyilvánult vitéz Horthy István kormányzó-helyettes hősihalála alkalmával. Beszélt ezután arról a kiváló szerepről, amelyet Horthy István is betöltött az ország életében. Ifjúi képességeink minden kis porékját a haza és a nemzet szolgálatára bocsátotta. Példaképe volt annak az ifjúságnak, amely komolyan, szaktudással készült, hogy Magyarországnak méltó helyet biztosítsa az új Európában.

Bodnár Sándor beszéde után az ünnepi gyászülés dr. Cziffra Kálmán rövid főhászával ért véget.

Hlatky Endre főispán betegsége

Hlatky Endre városi főispán néhány nappal ezelőtt megbetegedett. A polgármester ma délelőtt felkereste lakását a főispánt, aki még mindig ágyban fekvő beteg. Bár már a javulás útján van, a szeptember 6-ki ünnepélegeken nem vehet részt.

Hol épülnek járdák és utak a közeljövőben?

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Soós István polgármester szardán délelőtt értekezletet tartott Pókó főmérnökkel és a számvevőség főnökével a városi utépítések kérdésében. A polgármester kijelölte a legközelebb megépítendő utakat. Az állami gyermekmenház előtt járda és út, a Gombös Gyula utcai római katolikus iskola előtt járda épül és egy kilométeres útszakaszon átrakják a rendkívül rossz állapotban lévő biharpüspöki-út.

Merész rajtaütéssel bevették a németek Kalacsot

Anapától keletre elfoglaltak egy megerősített helységet. Rzsev környékén összeomlottak a bolsevisták heves támadásai
808 ezer tonna az ellenség augusztusi kereskedelmi hajótervesztése

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderőfőparancsnokság közli: Német és román csapatok Kubán alsó folyásától délre marakacs ellenséges ellenállást megtörve kijutottak a Fekete-tenger keleti partjára. Román csapatok elfoglalták Anapa városát és kikötőjét. Német gyorsnaszádok a Fekete-tengeren megtámadták egy erősen biztosított hajókaravánt és elsüllyesztettek két hajót 4500 tonnával. A Kereszteszorosban parti tüzérségünk tüzei egy ellenséges motorosónak kötelek-re. Két motorosónak kigyulladt.

Stalingrádtól délkeletre gyalogos hadosztályaink és gyorskötélkeink kemény harcokban kiszélesítették az ellenséges állásban tört rést és birtokukba vettek egy fontos magaslatot. Egy ellenséges páncélvonatot megsemmisítettünk.

Kaluzától délnyugatra folyó súlyos és eredményes védelmi harcokban augusztus 11-től a mai napig megsemmisített szovjet páncélosok száma 868. Medintől északnyugatra és Rzsev mellett az ellenség újabb páncélosoktól támogatott támadásai összeomlottak. A Ladoga-tótól délre a harcok tovább folynak. Az ellenség több támadását részben ellenlélekkel visszavertük. A tavon légitámadás következtében megsemmisült egy szovjet ágvunaszád.

Német aknazsedőhajók a Kelet-tengeren elsüllyesztettek egy ellenséges tengeralattjárót. Fenn északon a német légierő Arhangelszk berendezéseit bombázta és több helyütt hatalmas tüzeket okozott. A szovjet légierő a két legutóbbi napon 182 gépet veszített. 15 ellenséges gépet a földön pusztítottunk el. Ugyanezen idő alatt 11 gépünk elveszett. Német harci gépek a két legutóbbi éjjelen több angol repülőteret árasztottak el Alexandriától délkeletre és Kairótól északnyugatra bombákkal. A repülőter berendezésiben és a földön tartózkodó repülőgépek közt hatalmas tüzek keletkeztek.

Az ellenséges hajózás augusztusi veszteségei

A német haditengerészet augusztusban összesen 699.000 tonna hajóteret süllyesztettek el, továbbá 23 hajót 130 ezer tonnával megrongált. Az ellenséges hadihajókból elsüllyesztették az Eagle repülőgéphordozót, egy segéd-cirkálót 2000 tonnával, két rombolót, egy tengeralattjárót, két gyorsnaszádot. Ugyanezen idő alatt a légi-erő 14 kereskedelmi hajót süllyesztett el 109.000 tonnával és megrongált 12 hajót. Az ellenséges hadijárművekből a légierő elsüllyesztett egy cirkálót, négy rombolót, egy tengeralattjárót, egy torpedórombolót, 1 gyorsnaszádot, egy őrhajót és egy kísérőhajót. Megrongálódott két repülőgéphordozó, 12 cirkáló, illetve romboló,

négy gyorsnaszád, egy rohamcsónak. Az érzékeny hadihajó veszteségeken kívül az ellenséges hajózás augusztusban 125 hajót veszített 808.000 tonnával és 35 hajót 210.000 tonnával megrongálódott. (MTI.)

51 tábori erődöt semmisítették meg a németek augusztus utolsó napjain

Berlin (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A keddi hadijelentés kiegészítéseként közlik katonai helyről, hogy a bolsevisták Stalingrád térségében a leg-erősebb kiserődökkel kiépített védelmi állásaiban próbálták feltartóztatni a német előnyomulást. A német gyalogság és a páncélosok mégis mélyen betörték az ellenséges állások közé. Augusztus 31-én 51 tábori erődöt semmisítették meg. Stalingrádtól északnyugatra német harci és zuhanóbombázó repülőgépek rendkívül hevesen támad-

ták az ellenség védelmi berendezéseit. Telitalálatokkal több, mint 30 harcokosított és 15 löveget semmisítették meg.

215 hidat építettek három hónap alatt egy német páncélos hadsereg utászai

Berlinből jelentik: (NTI.) Mint a véderőfőparancsnokság a Stalingrád körül hétfőn lefolyt harcokról kiegészítésként közli, egy dél szász vegyes hadosztály merész rajtaütéssel bevette Kalacs városát a Dontól keletre. Az ellenséges ütegek ellenállgattatása után a hadosztály kötelekei benyomultak a városba. A város minden egyes utcájáért kemény harcok folytak. Az utászcsapatok lángszórákkal és robbanó anyagokkal füstölték ki az ellenállási fészkeket. Négyórás elkeseredett utcai harc után, a német csapatok a várost és a pályaudvart szilárdan kezükben tartják. A bolse-

Az egyik repülőter elleni mélytámadás során 15 földön vesztelő bolsevista gépet pusztítottak el. Német vadászok és a léghárító ütegek a harc tér fölötti légiteret biztosító harcok során 54 ellenséges repülőgépet lőttek le. Az arcvonal középső szakaszán német csapatok az elhárító harcokban helyi sikereket értek el, míg a bolsevisták a leg-súlyosabb veszteségeket szenvedték emberben és fegyverben. Rzsevnél az ellenség folytatta eredménytelen részlettámadásait. Német rohamcsapatok ellenséges támaszpontokat robbantottak szét és foglyokkal, valamint értékes felderítésekkel tértek vissza. Ugyanezen rohamosztag, melyet a hadijelentés egyszer már megemlített, újabb 30 szovjet harcokosított szét ugyanazon a harciterületen.

visták sok foglyot veszítettek, azonfelül súlyos veszteségeik voltak halottakban, sebesültekben, valamint hadianyagban is. Kalacs a Stalingrád körüli erődrendszer nyugati erődvézetének legfontosabb sarokpillére volt. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) A német csapatoknak a déli arcvonalszakaszon történt gyors előnyomulása során egy páncélos hadsereg utászai három hónap alatt 215 hidat építettek, amelyeknek hossza 17.000 méter. Ezek a csapatok 4000 méter hosszúságban több mint 200 hidat helyeztek forgalomba. (MTI.)

Nem enyhült a Stalingrád körüli, harapófogószerű német támadás

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A hadijelentés kiegészítéséül közlik:

A bolsevisták az utóbbi időben főképp Anapa kikötőjét választották menekülési kiinduló pontjául. Most már csak Novoroszjszk áll a szovjet rendelkezésére, amely hetek óta a német repülőgépek ellenőrzése alatt áll és a német tüzérség lőtávolába került. Míg Medintől északnyugatra és Rzsevnél a szovjejt tehermentesítő támadásai meghiusultak, Stalingrád körzetében a német nyomás nem enyhül. Céltalan volna a német támadás menetének lanyhulásáról beszélni. A

német csapatok éket vernek a szovjet vonalakba és az egyik támaszpontot a másik után foglalják el. Egy szovjet páncélvonatot megsemmisítése és az elszennvedett szovjet veszteségek mutatják, hogy a Stalingrád irányában kitéjtett harapófogószerű német támadás nem enyhült.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint katonai helyről közlik, német csapatok elfoglalták Anapától keletre Kraszno Medvidevkája erősen megerősített helységet.

Berlinből jelentik: (NTI.) Mint a

véderőfőparancsnokság a Kuban alsó folyásától délre vívott harcokról kiegészítésként jelenti. Anapa elfoglalását hatásosan segítették elő a német bombázó repülőgépek, amelyek mély támadásaikkal támadták az Anapa felé vezető uton haladó ellenséges hadoszlopokat és a kikötő területén harcoképtelenné tették az ellenséges ütegeket. Anapától keletre is kemény harcok folytak, amelyekben visszavetették a bolsevistákat. E harcokból kivették részüket a német léghárító ütegek is, amelyek áttekinthetetlen vidéken sok ellenállási fészket zúztak szét. (MTI.)

Kemény leckét kapott a szovjet a voronyezsi hidfőnél

Madridból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Madridban megjelenő *Informaciones* keleti hadszintéri tudósítója jelenti, hogy a szovjet rádió hetekkel ezelőtt jelentette a voronyezsi hidfő visszafoglalását. Azokból az óriási csapattömegekből amelyeket itt Sztalin harcbetevett, arra is kellett volna következtetni, hogy valóban visszafoglalták a hidfőt, ha nem német csapatok állottak volna ott. Amikor a szovjet csapatok augusztus 12-én megindították óriási csapattömegeikkel támadásukat, a német tüzérség tízezer fogad-

ta őket. Ebben a tűzben teljesen megsemmisült a támadó szovjet gyalogság. Az előretört szovjet harcokosikat a német páncéltörő ágyuk pozdorjává lőtték. A 120 támadó szovjet tankból a tudósító maga számolt össze 96-ot darabokra szétlőtt állapotban. A szovjet támadási akciójában megsemmisült gyalogságának 80 százaléka, tüzérségének 70 százaléka, míg a német veszteségek egészen csekélyek voltak. A német hadsereg a voronyezsi hidfőnél kemény leckét adott a szovjetnek

ellenségre rakényszerítendő feltételekkel biztosítani kell ezt az uralmat Anglia számára. Gayda hangsúlyozza, hogy Angliának ez a törekvése nem fog eredményre vezetni, mert Anglia elveszti a háborút és végérvényesen ezt az uralmat is.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: A olasz főhadiszállás 827. közleménye: Az egyiptomi arcvonalon előretolt osztagok tevékenysége folyt. Több foglyot ejtettünk. Olasz és német légi alakulatok bombákat vetettek az ellenség arcvonal mözötti célpontjaira.

Berlinből jelentik: (NTI.) Boclok német ezred a háboru kezdete óta 22.000-szer repült az ellenség felé és 25 millió kiló bombát dobott az ellenségre. (MTI.)

A háború kezdete óta 25 millió kiló bombát dobott az ellenségre egy német repülőezred

Róma. (MTI.): Gayda a Giornale del Mattino című napilapban írt cikkében az angol lapokból idézte, hogy Angliának nem sza-

bad elveszteni az uralmat a Földközi tenger felett. Ezt az uralmat Angliának mindenáron vissza kell szereznie és több sem szabad lemondani róla. Az

Hirdessen a Magyar Lapokban

További nagyarányu hadmű- veleteket készítenek elő a japánok Kinában

Lemondott Togo külügyminiszter

Tokió. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Yokohama alezredes, japán katonai szóvivő rámutatott arra, hogy az ellenséges hírverés a mostani kínai hadihelyzetet kínai győzelemnek igyekszik feltüntetni. A való helyzet az, hogy a csekiangi japán győzelmek és előnyomulás után bekövetkezett viszonylagos nyugalmi helyzetet japán részről további nagyarányu hadműveletek előkészítésére használják fel. A kínaiak aggodalommal kerülnek minden érintkezést a japán csapatokkal.

Tokió. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Hivatalos jelentés szerint Togo külügyminiszter lemondott. A császár a külügyminisztérium vezetésével Toyo miniszterelnököt bízta meg.

Tokio. (MTI.) Az OFI jelenti: Hirohito császár kedden este 20 órakor iktatta be Toyo miniszterelnököt a külügyminiszteri tisztségbe. Az ünnepség a császári palota Phoenix termében folyt le.

Tokio. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A tájékoztató hivatal jelenti: A keddi japán minisztertanács megtárgyalta a nagy kelet-ázsiai minisztérium felállításáról szóló tervezetet. A minisztertanács a tervet hivatalosan elfogadta.

Tokio. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Shonan kikötőjében elcsúszott hajók közül a japánok eddig 94 hajót kiemelték. Megkezdtek a szumatrai partok mentén elüllesztett hajók kiemelését is.

Rendkívüli katonai értekezlet volt Kairóban

Letartóztatták az angolok az egyiptomi királyi család öt tagját

Stockholm. (MTI.) A Stefani jelenti: Az Aftonbladet londoni értesülése szerint két nappal ezelőtt Kairóban rendkívüli katonai értekezlet volt. Az értekezleten Alexander tábornok az egyiptomi brit haderők új parancsnoka, Wilson tábornok, az iraki szövetséges csapatok parancsnoka és több más angol és amerikai tábornok vett részt. Az utóbbiak Afrika feletti hosszú útjuk után érkeztek Kairóba.

Rómából jelenti: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Egyiptomban a brit hatóságok letartóztatták a királyi család öt tagját. A letartóztatottak között van Faruk király nagybátyja is. A királyi kastélyt az angolok a legszigorúbban őrzik.

Védelmet kérnek a vaskereskedők konkurrenciája ellen a porcellánkereskedők

Az üveg- és porcellánkereskedők esdekképvisellete panaszos beadványt intézett a kereskedelmi miniszterhez. Kifogásolja, hogy a vaskereskedők egyre jobban elhódítják az üveg- és porcellánkereskedelem működési területét. A legtöbb vaskereskedésben már be lehet szerezni porcellán étkezőeszközöket, porcellánból és üvegből készült mindenféle háztartási cikket. Míután erre a vaskereskedőknek nincs joguk, a porcellánkereskedők a kormányhatóság beavatkozását és tilalmazó rendelkezését kérik. (M. T.)

Kegyeletes megemlékezéssel áldozott a Kormányzóhelyettes emlé- kének a nagyváradi királyi ítélőtábla

Dr. vitéz Moldoványi István beszéde a szünet utáni első teljes ülésen

Nagyvárad. A nagyváradi királyi ítélőtábla szeptember 1-én tartotta a törvénykezési szünet után első teljes ülését, amelyen a táblának és a királyi főügyésznek minden tagja résztvett. azok kivételével, akik katonai szolgálatot teljesítenek.

Dr. vitéz Moldoványi István királyi ítélőtáblai elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg vitéz Horthy István kormányzóhelyettes hősi haláláról. Hősi halált halt az, — ugymond, — akinek tulajdonképpen nem lett volna hivatása a harcotra menni. Magyarország kormányzóhelyettese az arcvonal legelső vonalában harcolt, mert tudta, hogy ez a mostani küzdelem a nemzet 700 éves folyó viaskodásának folytatása a Nyu-

gatért, a kereszténységért és a nemzet fennmaradásáért. Szolgálatában kötelességét rangjára tekintet nélkül teljesítette, mert példát akart adni, hogy e nagy világnézeti harcban miként kell minden magyarnak hazáját szolgálni. Ravatalát sirva állta körül az ország. Ravatalánál átjárhatta minden állampolgárt annak tudata, hogy az a nemzet, amelynek legeleő fiaí így tudják életüket is feláldozni, csak felflé törhet. Mi köszönjük vitéz nagybányai Horthy Istvánnak ezt a példamutatást. Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

A résztvevők az elnök szavait megilletődéssel állva hallgatták végig. Ezután a teljes ülést az elnök berekesztette.

Panaszkodnak az Atilla-utca lakói

Nem locsolják eléggé és nem takarítják a város egyik legforgalmasabb utvonatát

Kaptuk és készségesen közöljük olvasóink alábbi panaszos levelét:

Tekintetes Szerkesztőség! Az Atilla utcai lakói tisztelettel kérik, hogy sérelmüknek helyet adni szívaskedjenek. Amióta ezt az utcát átmenőutnak jelölték ki, azóta úgy el van hanyagolva, hogy valósággal szegénye lett Nagyváradra. A locsoló autó útkán jár erre és ha jön is, bizony keveset ér az egyszeri permetezés a rengeteg összegyűlt por és szemét tömegében. A locsolás is úgy árne valamit, ha korán reggel végznek el, utána pedig alaposan kisépéne az utcát és összeszednék a sok szeméttel, amely valósággal kitenyészti a kórokozókat. El lehet képzelni, hogy nyáron, amikor zöldségféle bőven van, mennyi hulladék kerül az utcára. Ilyenkor még többször is lehetne

separtetni egy nap, de mi meglegednénk, ha legalább egyszer becsületesen kisépéne. Ha már bennünket is megkérdnének, akkor azt a tanácsot tudjuk adni, hogy korán reggel és korá délután is legyen egy locsolás. Így el lehetne kerülni, hogy a szekerek és autók által minduntalan felkavart por beszívárojon a házakba. A szemét eltakarítását is korán reggel kellene megkezdeni. Egyébként azt is ajánljuk, hogy a szeméthordó ember munkáját is ellenőrizni kell.

Kiváló tisztelettel: Az Atilla-utca lakói. (Aláírások).

A magunk részéről csak azt tesszük hozzá, hogy az Atilla-utca lakóinak kérése jogos és méltányos. Meg is vagyunk győződve, hogy teljesítése nem ütközik akadályba.

Bulgária maradéktalanul megoldotta a zsidókérdést

Sárga csillag a zsidókon és zsidó üzleteken. — Kitelepitik a zsidókat Szófiából. — Teljes különválasztás

Szófiából jelenti: A bolgár minisztertanács legutóbbi ülésén a képviselőháztól nyert felhatalmazás alapján kihirdette a már régebben elkészített rendeleteket a zsidókérdés megoldásáról. Az új zsidótörvény keresztülvitelével egy belügyminiszteri kormánybiztost bíznak meg. A zsidótörvény megvalósításával járó költségeket a zsidó hitközségek fedezik.

Az új rendelkezés értelmében minden zsidó három centiméter átmérőjű sárga csillagot köteles viselni. A rendelkezés nemcsak belföldi, hanem külföldi zsidókra is vonatkozik. Ezek azonban megkülönböztetésül nem csillagot, hanem sárga kört viselnek. Úgyancsak könnyen felismerhetővé kell tenni a zsidó üzleteket is. A zsidó házakat is hasonló jelekkel látják el. A zsidó vállalatok, vagy az olyan vállalatok, amelyekben zsidók is érdekelve vannak, ugyancsak köte-

lesek cégtáblájukon kifüggeszteni a zsidó csillagot és termékeiken, sőt levélpapírjaikon is kötelesek feltüntetni ezt a megkülönböztető jelt. Bolgár állampolgárok zsidó feleségei mentesülnek az ismertető jel viselése alól, ha a zsidótörvény által megállapított bizonyos határidő előtt születtek.

Ki tekintendő zsidónak?

Az új határozatok alapján Bulgáriában zsidónak tekintendő:

1. az a személy, aki tekintet nélkül nyíltan zsidónak vallja magát,

2. aki függetlenül állampolgárságtól és vallásától, zsidó szülőktől és nagyszülőktől származik, illetőleg akiknek szülei és nagyszülei eredetileg a zsidó hitfelekezethez tartoztak.

Zsidók nem lakhatnak együtt nem-zsidókkal. Csak a számukra megjelölt szállodákban szállhatnak meg és pe-

Zelenski bar

dig hat hónapon belül legfeljebb csak tíz napra.

Külön engedély nélkül a zsidók nem hagyhatják el lakóhelyüket. Zsidók birtokában nem lehet sem autó, sem rádióvevőkészülék. A kormánybiztosság és a rendőrségi hatóságok megtilthatják a zsidóknak a nyilvános helyiségekbe való belépést.

A bolgárok nem köthetnek házasságot zsidó fajú egyénekkel és nem is lehet ismeretségük zsidókkal. Zsidó háztartások csak zsidó cselédszemélyzetet alkalmazhatnak.

Kizárik a zsidókat a fontos kereskedelmi ágakból

Az új rendelet kilátásba helyezi a zsidóknak Szófiából való kitelepitését. Ezenkívül megállapítja a rendelet a zsidók számára kiutalható lakóhelyiségek számát is. Egy kéttagú zsidó család számára egy szobát, három-négy tagú számára két szobát, egy öttagú zsidó család számára három szobát engedélyez.

A rendelet újból korlátozza a zsidók gazdasági tevékenységét is. Kereskedelmi üzleteiket nem bővíthetik ki a másik kereskedelmi ágakban nem működhetnek. A zsidókat a rendelet kizárja a gyárparból, a gabonakereskedelméből, a mezőgazdasági termékekkel űzött nagykereskedelemből és a kivételből, továbbá a szállítványozásból és a hajózásból. Zsidók nem rendelkezhetnek gyógyszerárakkal, vagy kórházakkal. A likvidált zsidó vállalatok részvényeit, illetőleg részesedéseit nyilvános árverésen bocsátják áruba.

A rendelet végül rendkívül szigorú szankciókat helyez kilátásba olyan egyénekkel szemben, akik külföldi zsidó tőkét álcoznak.

Anglia és szövetségesei már előre igazolni szeret- nék a Dakar ellen tervezett támadásukat

Párizs. (MTI.) Az OFI jelenti: Egyes külföldi hírközölő irodák szovjet és brit forrásból eredő híreszteléseket közöl, melyek szerint a német kormány állítólag azt kérte a francia kormánytól, hogy a német fegyveres erők Nyugat-Afrikában támaszpontokat használhassanak. E híresztelések szerint német csapatok már érkeztek is Dakarba. A francia kormány részéről határozottan cáfolják ezt a híresztelést és rámutatnak arra, hogy az ilyen híresztelések méltán sorolhatók a Moszkva és London részéről két esztendője terjesztett hamis hírek lapstromába. Ezekkel a hírekkel nyilván a Dakar ellen tervezett támadást akarják már eleve igazolni, mint azt több más esetben tették.

Pártolja a

keresztény irant!

„Az örménykérdés a magyar közvéleményben“

— Korbuly Domokos könyve —

A fenti címmel igen érdekes könyv jelent meg ezekben a napokban a magyar könyvpiacra Korbuly Domokos tollából a szerző kiadásában. A könyv hézagpótló akar lenni és az is, mivel az előző megállapítása szerint „Európa népei közül szomorú valóságként éppen a legjobban érintett magyar nemzet törődik legkevésbé az ázsiai népek történelmével, irodalmával, sorsával. Sajnálatos közömbösségünk érteti csak meg valamennyire, hogy magyar nyelven az örményiség szabadságküzdelmeiről, az úgynevezett örménykérdésről mindeztideig sem önálló munka, sem fordítás nem jelent meg.“

A kiváló szerző, aki jelenleg Gödöllőn él, ugyancsak az előszóban említi meg azt a másik okot is, ami könyvének megírására és kiadására készítette. Mivel a sors a közeljövőben valószínűleg ismét felszínre veti az örménykérdést — írja — annak helyes megítélése és megértése céljából irtam meg ezt a munkát.

Az időszerezés megokolására valóban elég volna arra gondolnunk, hogy a német és szövetséges csapatok már a Kaukázusban harcolnak Örményország, a jelenlegi Szovjet Örményköztársaság határára. A régóta vajdó örménykérdés újra felszínre kerül és a világ hárommillió örménye bizonyára elég sullyal fogja kérni az öt megillető jogokat és az igazságot.

Ami az egész kérdésből bennünket illet, arra már említett előszavában mutat rá a szerző: sajnálatos közömbösség tapasztalható nálunk az ázsiai népek történelme iránt. De ezen kívül is érdekelhet bennünket 250 örmény nemzetiségű és körülbelül 20.000 örmény származású magyar honfitársunk multja, jelene, gondja, öröme és bánata. Az örményeknek évszázados pere van a törökökkel. Bizonyos az is, hogy az örményiség rengeteget szenvedett a törökök részéről. A török barátságának pedig nálunk multja van. Igaz, hogy ennek a barátságának semmi komoly alapja, semmi célja sincs. Politikai kártvákeverők által támasztott romantikus járvány volt egy időben, különösen az éretlen magyar diákság körében. Ma már ebben is tisztán látunk. De Korbuly Domokos könyve még világosabban bemutatja a közelmúlt török rokonszenvnek meg gondolatlanágát. Ha ehhez még hozzávesszük a törökök mai magatartását, a politikában ugyan okosságának, vagy óvatosságának nevezett, lényegében azonban hitvány számításnak minősíthető lesbenállását, akkor Korbuly Domokos könyve jó szolgálatot tehet a romantikus török „barátság“ valóságos megítélésére.

Korbuly Domokos könyve mindezekelől tárgyilagossága által tűnik ki. Nyugodt hangja, adatainak érdekes és élvezetes csoportosítása, az örmény sebek önérzetes, mégis szemérmes megmutatása, a magyar vonatkozások kimerítő ismertetése kétségtelen sikert biztosít a könyvnek. Aki pedig azt hiszi, hogy Korbuly Domokos a mostanában nálunk annyira divatosá vált kisebbségi szereplésre akarja rábírní az örményiséget, az kellemeesen csalódik. Korbuly Domokos világosan különbséget tesz örmények — anyanyelv és nemzetiség szerint — és örmény származású magyarok között. A közölt statisztika csak 250 egyént, többnyire a század elején bevándorolt szőnyegkereskedő családok tagjait tekinti örménynek, míg 20.000-re teszi az örmény származású magyarok számát. Természetesen ennél több is lehet, hiszen itt Nagyváradon is találunk a régi anyakönyvekben ilyen utalásokat: „natus ex parentibus armenis“ — olyanokról, akiket ma általánosan törzskönyv magyaroknak tekintenek. Végeredményben lényegtelen az egész. Az örménykérdés ismerete csak annak a színnek, annak az értéknek a felbecsülését jelenti, amit az örményiség

hozott magával és adott át közös nemzeti kincsünknek, amikor családtagoknak jelentkezett.

„Azért jogosan kéri a magyarságtól a szerző könyve befejező sorában: „Meg kell valósítani az örmény nemzetnek azt az óhaját, hogy a magyarságtól is megkapja azt, amit tőle ép úgy elvár, mint a többi művelti keresztény nemzetétől. Ez az örmény óhaját, ez a kívánság azonos Vörösmarty Mihálynak, a sajátos magyar hazaszeretet énekesének a világ közvéleményétől a magyar nemzet részére kért rokonszenvvel. És a tengerhatalmak, köztük dicső honvédeink győzelmei révén a közeljövőben a bolsevista járom alól felszabaduló Örményország reménykedve tekint Magyarországra felé, bizva, hogy a magyar nemzet megértéssel és szeretettel fogja kezelni a nagy örmény kérdéseket.“

Aki Korbuly Domokos könyvét elolvassa, az jogosnak és méltányosnak fogja tartani ezt a kérést.

Polyák István.

Magyar mintára szervezik meg új Európa népei katonai előképzésüket

Európai munkaközösséget alakít ezen az őszön 14 nemzet ifjúsága

Weimáriban és Firenzében az egybegyűlt 14 nemzet ifjúságának felelős vezetői elhatározták, hogy *Führerring* néven ez év őszén Bécs városában munkaközösséget alakítanak az „új“ Európa felépítésének szolgálatára. A munkaközösség bajtársiasan megvitatja az ifjúsági élet minden kérdését s bizonyos egységes szempontok szerint készíti elő fiatalágát tartós és gazdag béke éveire.

A jövő nemzedék — a nemzet jövője. Nagyfotosságú ez a határozat, az eddig egymással szembenálló népek igazi barátságát eredményezi.

Magyarország fegyvelmezt, katonás fellépésű, vallásérkölcös csapattal és csapatának tehetségével méltán tűnik ki. A nagy győzelmek nem keltettek azonban meglepetést, hiszen valamennyi résztvevő nemzet tudta, hogy éppen Magyarország szervezte meg legelőször az új európai gondolkodás szerint példásan ifjúságát, először hívta közösségi munkára és harcba a bolsevizmus ellen. Pompás eredményeinket így csak a becsületlen husz éves munkánk és a mostani újjászervezés tükörképének kell tekintenünk.

Valószínűleg a *Führerring* későbbi megalakítása után valamennyi állam, amely ebben a munkaközösségben

résztvehet, magyar minta szerint szervezi át a katonai előképzést. Ez a legnagyobb elismerése ifjúsági életünk vezetőinek.

Vitéz Bély Alajos altábornagy az ifjúság országos vezetője — a Levente hírközpont jelentése szerint — a *Führerring* megalakítása idején szeptemberben megjelenő bécsi folyóirat számára jelmondatot küldött külföldi barátaink kérésére.

A jelmondat eredeti kézírásában, magyar nyelven jelenik meg, német és olasz fordítással.

Közöljük a jelmondatot, amely az „új“ Európa szebb jövőjébe vetett hitét fejezi ki ország vezetőinknek.

— A jövő nemzedéke a nemzet jövője. Európa ifjúsága, Európa jövője. Bizom abban, hogy a különböző nemzeteknek Krisztusi és nemzeti szellemben nevelt ifjúsága az európai ifjúságban egymásra talál és becsületes szövetekezésük hozzá fog járulni nemcsak saját hazájuk, de egész Európa szebb jövőjének kialakításához. *Vitéz Bély Alajos* altábornagy.

Legyen ez a jelmondat valóban az egész új Európa ifjúságának jelszava, a vezetőknél pedig iránymutató. Vesszék ifjúságunkat a magyar példa szerint: Krisztusi és nemzeti szellemben.

300 millió kilogramm dohány termelt Európában az elmúlt évben

Az 1941. évi adatokból megállapítható, hogy az európai dohánytermelés tavaly 300 millió kg. volt. Ebből Bulgária 80.000, Törökország 60.000 tonnát termelt. Utána következik Olaszország 42 ezer, Németország 40 ezer, Franciaország és Belgium együttesen 40 ezer tonnával.

Ezzel a kontinens dohányszükség-

lete körülbelül fedezve is van. Szivardohány azonban rövidesen teljesen eltűnik Európából. A háború előtt 130 ezer tonna szivardohányt importált Európa, a szivardohányt termelő államok ugyanis áttértek mezőgazdasági cikkek termelésére. Különösen áll ez Görögországra, ahol a régi területek csak egyötödét vetették be most do-

Tankönyv **T**anszer?

Előzékenyen kiszolgálja a

TURUL

könyvkereskedés
Pernyész István,
Rákóczi-út 7. Tel. 27-80.

hánnyal. A külföldi, illetve tengerentúli dohányimport kiesése a magyarországi dohánygyártást a legkevésbé sem befolyásolja, mert az utóbbi években külföldi dohányszükségletünk jórészt európai államokban fedezték és ezek a piacok jelenleg is rendelkezésre állanak. A legutolsó évben mindössze 101.700 kg. dohányt hoztunk be Északafrikából. Ugy, hogy ennek a mennyiségnek az elmaradása a magyar dohányok minőségét és termelését semmiképpen sem érinti. (Magy. Tud.)

Kinézek az ablakon

és azonnal észreveszem a város mérnöki hivatalának egyik kiváló vezető tagját, *Pikó János* főmérnököt. Ott áll a *Katolikus Kör* előtt az uttesten és onnan szemléli nagy lelki gyönyörűséggel az *Orsolya zárda főtcai sarkától az Iványi Ödön utca sarkáig elkészült széles aszfaltját. Ugyanazt érezte ebben a pillanatban, amit az erre járó váradi polgárok is éreztek: hála Istennek, egy jogos bosszúsággal kevesebb. Megszűnt a haláljárda! Így nevezte el a közelemény ezt a dírdarabra repedezett járdaszakasz. — amelynek egy későbbben betoldott sávja télen tükörsimaságával veszélyeztette a járókelők testi épségét. A haláljárda helyén kiűnő aszfaltjárda van, amelynek elkészítéséért ez uton is köszönetet mondunk minden közreműködőnek.*

A MÁV-alműhely „Turul“ Dal- és Önképző Egyesületének felszabadulási ünnepélye

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi MÁV-alműhely „Turul“ Dal- és Önképző Egyesülete — mint a mult évben — idén is méltóképpen kívánja megünnepelni a felszabadulás évfordulóját. *Keresztury Lajos* főintéző irányítása mellett szombatou, szeptember 5-ikén este 8 órakor a műhely dísztermében ünnepi előadást rendez, melynek első részében vitéz *Tarján Jenő* műhelyfőnök mond alkalmi beszédet. A másod részében a *Tokaji aszú* című, magyar tárgyú, zenés vígjátékot adják elő a Dal- és Önképző Egyet kiváló műkedvelői, akik már a multban is gyakran bebizonyították szembetűnő színjátszó képességeiket. Az ünnepi est iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Nagyvárad jelvényei

Milyen lenyen hát a város zászlója?

(Befejező közlemény.)

A város terein és utcáin felállított árbocokra, illetve az épületekre szerelt árbocrudakra a magyar nemzeti lobogóval együtt városi lobogókat is szoktak felvonni. Mozgalom is indult abban az irányban, hogy minden magyar város fűtérén állíttassanak fel nemzeti *őrfák*, amelyekre a magyar nemzeti lobogó és az illető város városi lobogója vonassék fel vasárnaponként, azaz városi ünnepeken.

A zászló és a lobogó elvileg teljesen azonos. A kettő közötti különbség a kendő felfüggesztési módjában van. A zászló rúdhoz van rögzítve, amelynek segítségével kőben hordozható; a lobogó viszont kötél segítségével árbocra vonható fel. Mindazonáltal a zászló, főként mivel személyhez kötött rendszerint csak egy példányban készül, díszes kivitelű és költséges; a lobogó ugyancsak sok példányban készül és lehetőleg egyszerűnek és messziről felismerhetőnek kell lennie. Éppen ezért, ha a címerpajze ábrája túlságosan komplikált, kivételesen sávok alakjában csak a címerpajze színeit mutatja a lobogó. A sávok alkalmazásánál arra is ügyelni szoktak, hogy az így képezett lobogó más város vagy testület lobogójával lehetőleg ne egyezzen.

Nagyvárad városi

városi lobogójának is elvileg a zászlóval egyezőnek kellene lennie, mivel azonban az ott látható alakzatokkal ilyen lobogóknak sok példányban való elkészítése igen költséges lenne és az alakzatok messziről nehezen lennének felismerhetők, a városi lobogó megtervezésénél a mesteralakos megoldás jutott előtérbe. És pedig a város ősi kék és sárga színeinek alapulvételével két megoldás volt lehetséges: (a) egyik központi metszeten látható módon (kék alapon sárga) haránt kereszt, vagy (b) oly módon, hogy négy kék sáv között három sárga sáv látható. Ez utóbbi beosztás egyrészt egyezik az Árpádok ősi jelvényeivel (az aranybulla hétsávos címerpajzsa és a régi magyar nemzeti zászló), mindazonáltal azzal a különbséggel, hogy míg az Árpádok jelvényei *vörös és fehér* színűek, addig Nagyvárad városi lobogója természetesen a pajzsbeli ősi (Anjouk korabeli) *kék-sárga* színekből tevődik össze.

Nagyvárad ezen heraldikai jelvényei és ősi kék-sárga színei a fentebb kifejtett történeti és heraldikai indokoknál fogva igen nagy becselt bírnak. Érthető is, ha a város magyar érzésektől áthatott, hazafiasan gondolkodó és az ősi magyar történeti hagyományok iránt érzékkel bíró közönsége tántoríthatatlannal ragaszkodik.

A tárgyilagosság kedvéért meg kell még emlékeznünk egy, a váradiak által még a világháború előtt használt jelvényről, a *liberális korszak* jellegzetes heraldikai csökevényéről, a trikolóról is.

A trikolór

eredete az 1795. évi francia forradalom jelvényére vezethető vissza. Kifejezetten forradalmi és köztársasági (l'emblème

de la Révolution. (republikanische Dreifarbigkeit) jelvény volt. A francia forradalom hatására keletkezett ösze európai köztársaságoknak (különféle összeállítású) trikolór volt a jelvénye. A Cisalpin és az Olasz Köztársaság azért változtatta az eredeti kék színt zöldre (kék-fehér-vörös trikolór helyett zöld-fehér-vörös trikolór), mert a szabadságműves szimbolika (secondo il simbolismo massonico) szerint a zöld jobban kifejezésre juttatta az emberi szabadságjogokat, vagyis a szabadságot. A trikolór ugyanis a szabadságművészet és a francia forradalom hármass jelvényének (szabadság-egyenlőség-testvériség) látható jelképezése. Mint ilyen vált az 1848. évi összes európai monarchiaellenes és köztársasági irányzatú forradalmainak később pedig általában a polgári szabadságjogoknak jelvényévé. És mint ilyen több európai város polgári körei használták a trikolórt jelvényül. Így került a trikolór a múlt század végén Nagyváradra és más magyar városokba is és így kezdték azt bizonyos körök polgári jelvényül használni. Bizonyos tudatlanság és nemtörődömég következ-

ében azután Nagyváradon a város ősi színeit is kiszorította helyéből.

A világháború

slatt használata háttérbe szorult, főként azért, mert a *vörös-fehér-kék* trikolór az ellenséges angol, amerikai és francia államok közös jelvénye volt (repülőgépeken ezek az államok egységesen a vörös-fehér-kék, mint láttuk forradalmi szabadságműves kokárdát viseltek, szalagdíszül pedig mindhárom állam a vörös-fehér-kék szalagot.) A német heraldikai szakirodalom különben is már régebben a demokrácia jelvényeként (Symbol der Demokratie) jelöli meg a trikolórt, egészen találoán, mert ezeknek az u. n. demokráta államoknak az őta is közös jelvénye. Ezért változtatta meg néhány évvel ezelőtt Hollandia vörös-fehér-kék nemzeti lobogóját, mert azt kifejezett demokráta jelvényeként tartotta és visszaállította az ősi, XVII. századbeli narancssárga-fehér-kék (orange-blanc-bleu) nemzeti lobogót. A vörös-fehér-kék trikolórnak Nagyvárad városa által való használata nemcsak, hogy heraldikailag teljesen indokolatlan, hanem — mint látjuk — magyar történeti hagyományainknak és jelenlegi nemzeti politikánknak megcsúfolása, amiért is annak eltörlése minden jóérzésű magyar embert csak örömmel tölthet el.

SZÉLL SÁNDOR

Szárnyaló magyar ifjuság

Elnézem a magyar repülés szent ügyének kitűnő folyóiratát, a „Magyar Szárnyakat” és az „Ifju Repülő”. Az első a felnőttek, a második, amint a neve is mutatja, az ifjuság, a serdülő diákoké és minden magyar ifju aki a repülés iránt érdeklődik, aki kis repülőmodelleket készít és akinek titkos vágya a magyar szárnyak szolgálatába állani.

Régóta küldik már szerkesztőségünknek ezeket a folyóiratokat — igaz, az Ifju Repülő előbb csak rovatban volt a Magyar Szárnyaknak s mostanában lett nagyon helyesen külön folyóirat — és régóta figyeljük azt a kiváló szolgálatot, amelyet a két kiadvány teljesít a magyar ügy érdekében.

A Magyar Szárnyak legújabb száma természetesen a hősihalott Koronázóhelytellessel foglalkozik elsősorban. Remek felvételekkel, szívből jövő szavakkal méltatja a nemzet nagy hálójának áldozatát. Izgalmas és eleven riportban számol be repülőink harctéri életéről, magyar repülő hősi harcáról. Ismerteti a magyar re-

pülésügy itthoni eseményeit. Foglalkozik azután olyan szakkérdésekkel is, amelyek a világ különböző nasszintereinek eseményei folytán vetődnek fel.

Az Ifju Repülő különösen színes és gazdag tartalommal jelent meg azután is. Szinte nem is tudjuk elhinni, hogy magyar fiúk a szakismeretek olyan magyar színvonalán álljanak, amilyet ez a lap elárul. De el kell hinnünk, mert a felvételeken 12—14—16 éves fiúk eresztgeti modelljeiket és a beszámolóban azt olvassuk, hogy Benedek Gyuri „Uborka” modellje 51 perc 31 másodperces repülést ért el és egészen 1300 méterig emelkedett fel, majd hét kilométerre az indítás helyétől földet ért. Száz és száz magyar ifju foglalkozik ma modellezéssel. Ezek lesznek a jövő repülői. Ezek biztosítják a magyar nemzet számára az új Európa és az egész világ megbecsülését.

Meghatódotan, de boldog és büszke örömmel vesszük kezünkbe tehát ezt a két folyóiratot, amely megtanít hinni és bízni jövőnkben. (P. I.)

Borcsányi Ákos távozás

Köztiszteltnek és közmegbecsülésnek örvendő férfinak távozott el körünkől Borcsányi Ákos premontrai kononok, a premontrai gimnázium helyettes igazgatójának és tanárának személyében. Borcsányi Ákos hosszú éveket töltött Nagyváradon és úgy lelkipásztori, mint pedagógiai működésével sok tisztelőt és barátot szerzett magának. Mindenki szerette ezt a közvetlen, mindig jókedvű, mindenkihez szíves szerzetes-tanárt. Előjáróinak negyztisztelő bizalma és a rendi értékek most úgy kívánták, hogy el-

avozzék Nagyváradról. Uj állomáshelye kitüntetés is jelent, hiszen a leleszi prépostság alperjele lett és plébános. Nagyváradról tisztelői és jóbarátai ösztínt örvendően a kitüntetésnek és tudják, hogy méltó férfit ért. Ugyanakkor sajnálattal is veszik tudomásul távozását, hiszen benne a melegsívű, szeretetreméltó lelkipásztort, barátot, kollégát, rendtársat veszítették el. Reméljük azonban, hogy a távozás az új állomáshely nem lesz akadály a szeretet kötelekeinek ártására.

Magyar hála és magyar kérés...

Ünnepi hangok csendülnek föl szombaton este 6 órakor a váradi Székességi háza nagyorgonáján. Szárnyaló enek hangjai viszik, röpitik az Ur-isten trónja elé mindnyájunk háláját, dicsőretét azért, hogy két évvel ezelőtt évüzedes, könnyes várakozások után végre valóra vált minden magyar álma: magyar katonák kemény léptei döngöttek ismét az erdélyi földet.

Ma ezek a katonák messze jarnak, Távol keleten, az orosz mezőkön aldozzák életüket és vérüket a Magyar Haza szabadságáért s szereznek újabb dicsőséget nemzetünknek. Amikor most rájuk emlékezünk, mikor az ő felszabadító, dicső bevonulásukat ünnepezzük, ünneplésünknek méltónak kell lennie hozzájuk s az idő komolyságához. Ezért megyünk templomba, ezért szólatatjuk meg a zeneirodalom nagyjait, hogy az ő halhatatlan műveiken keresztül valóban méltóképpen fejezzük ki hálánkat és köszönetünket az Urnak. Nem rendezünk dísz-előadást, ünnepi szónoklatokat, felvonulásokat és látványosságokat, hiszen amikor fiainknak vére hull, nem kereshetjük a magunk szóraloztatását, hanem alázatos lélekkel Isten elé járulunk köszönni és kérni, hogy segítsen katonáinkat a győzelemre, óvja őket minden veszélyben, tartson meg minket szabadoknak és adja meg ezt a szabadságot azoknak a magyar testvéreknek is, akik még mindig az idegen uralom feketé kenyerét eszik. Legyen a szombati templomi hangverseny tüntetés az Isten színe előtt. A magyar hála és a magyar kérés ünnepi tüntetés. Tudja kötelességének minden magyar ember, hogy eljőjön erre a tüntetésre. Öltük fel díszmagyarjainkat, ünneplő ruhánkat, vagy ha ilyen nincs, lelkünket öltöztessük a hazaszeretet és hála ünnepi köntösébe és így jöjjünk emlékezni, hálát adni és Isten segítségét kérni sokat szenvedett, de megújuló Országunknak. H. M.

A felszabadulás emlékére szeptember 5-én, szombaton este 6 órakor a Székességi háza rendezendő egyházzenei hangverseny műsora a következő:

1. J. S. Bach: Praeludium és fuga, a-moll; Gregor Klára orgonaművész.
2. Händel: Largo; Szabó Miklós operaténés.
3. Haydn: Ária a „Teremtés” című oratóriumából; László Magda operaténés.
4. Ünnepi beszéd. Mondja: dr. Némethy Gyula preláts-kanonok.
5. a) Cesar Franck: Panis Angelicus, b) G. Bizet: Agnus Dei; Szabó Miklós operaténés.
6. a) Antalffy-Zsiross Dező: Andante sostenuto; b) W. Faulkes: Bölcsődal; Gregor Klára orgonaművész.
7. a) Demény Dező: Domine Deus, offertorium a „Szegedi Misé”-ből; b) Hummel N. János: Halleluja; László Magda operaténés.
8. L. Boelmann: Toccatta; Gregor Klára orgonaművész.

Erkell: Himnusz.
Pótszámok: a) Kodály: Praeludium; b) Bossi: Canonica; c) Franck: Pastore; d) Bach: Toccatta és fuga d-moll. Énekszámok: Schubert: Mindenható; Reger: Mária ének; Verdi: Ave Maria.
A hangverseny jegyei: 3. 2 és —.80 pengős árban az Idegenforgalmi Irodában (Rákóczi-ut 13.) kaphatók.

FERENC JÓZSEF
KESERUVIZ

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Apponyi Albertné meghalt. (MTI)
 Gróf Apponyi Albertné Budapesten
 kedden, szeptember 1-én elhunyt. —
 Kállay Miklós miniszterelnök gróf Ap-
 ponyi Albertné elhunyt alkalmából
 részvétlívratot intézett gróf Apponyi
 György országgyűlési képviselőhöz, az
 elhunyt fiához.

SZEPTEMBER 6. IKAN dicső honvé-
 deink bevonulásának második évfordu-
 lóján hálaadó szentmisét, közös szent,
 áldozást tartunk az olasz Szentlélek
 plébánia-templomban. Tettekben mu-
 tassuk meg, hogy méltók vagyunk a
 szabadságra. Legyünk ott mindnyájan.

**SZABÁLYOZZÁK A TÜZELŐANYA-
 GOK FORGALOMBAHOZATÁLÁT.** A
 MTI jelenti: A szén, brikett és kőszén
 háztartási használatát és forgalombahoz-
 atását ezentúl az iparügyi miniszter
 szabályozza.

**Német lap a honvédség kiváló telje-
 elményéről.** Bécsből jelenti: (MTI) A
 Wiener Neueste Nachrichten „A hon-
 védség kiváló teljesítménye” cím alatt
 foglalkozik vitéz Jány Gusztáv vezér-
 ezredesnek a honvédség szerepéről, a
 magyar sajtónak adott nyilatkozatával.

Angol-amerikai „csendélet”. Liszta-
 bonból jelenti: (MTI) A Stefánia Iroda
 jelenti: Egy angol közszégyen heves
 ősz-tűzés támadt az angol és ameri-
 kai katonák közt. Egy észak-amerikai
 katona az ősz-tűzés során egy angol
 katonát megölt.

**A Budapest—Kolozsvar—Marosvásár-
 hely közti légiforgalom** szeptember hó
 2-án ismét megindul. (MTI)

Uj üzlet! Megnyílt!
Élő Vilmosné
nőidivatárüzlete
 Rákóczi-út 13.
 Női-fehérneműk, parisznyák, gallérok

Iroda áthelyezés. Ursziny Pál okl.
 mérnök, íródját és lakását Gr. Ciano-
 utca 11. alá helyezte át.

Bajtársi parancs. Szeptember 6-án
 minden bajtársnak megjelenése kötele-
 ző székházunkban, forma ruhában, en-
 nek hiányában sötét ruhában kitüntet-
 tésekkel. Unnepi sorrend: A keleti
 harctéren küzdő honvédeinkért ima-
 felajánlás. Reggel 7 óra 30. kor a refor-
 mátus bajtársak mennek a Telekiut-
 csi templomba, Borda Ferenc vezetésé-
 vel. 9 óra 15 perckor a római katolikus
 bajtársak az olasz plébánia templom-
 ba mennek Papp Sándor kiv. oszt. ve-
 zető vezetésével. 10 óra 30 perckor em-
 lékünnepeket tartunk székházunk diez-
 termében. Emlékbeszédet mond vitéz
 Báthory Szűts Sándor ny. vezérőrnagy
 11 óra 15-kor indulás az országgyűlés-
 elé. A Nemzetvédelmi Kereszttel kit-
 üntetendő vitézek, rokkantak, tűzhar-
 cosok formaruhában, ennek hiányában
 sötét ruhában, kitüntetéssel gyülekez-
 nek a tűzharcos szövetség székházának
 dísztermében 10 óra 30 perckor. Elnök-
 ség.

**Királyhágóra randulnak ki a leven-
 ték.** A levante egyesület kerékpáros és
 motoros szakosztálya folyó hó 6-án a
 bevonulás emlékére a Királyhágóra ki-
 randulást rendez. Kerékpáros és moto-
 ros levanték folyó hó 6-án 5 órakor a
 levanteotthon előtt gyülekezzenek. —
 Mindenki hozzon magával egész napra
 való ételmezt. Visszaérkezés 20—21 óra
 között. Ezen kiránduláson minden ke-
 rékpáros és motoros levante résztvehet.

**SZOBROT EMELNEK TESSEDIK
 SÁMUELNEK A SZARVASI DIÁKOK.**
 Szarvasról jelenti: (MTI.): Tessedik
 Sámuel, a mezőgazdasági terén úttörő
 munkájával világhírűvé vált sarvasi
 prédikátor születésének 200-ik évfor-
 dulója alkalmából a sarvasi diákok or-
 szágos mozgalmat indítottak, hogy szob-
 rral örökítsék meg Tessedik emlékét.
 A szobor leleplezése szeptember 13-án
 lesz a sarvasi mezőgazdasági kiállítás és
 vásár megnyitási ünnepévével kapcsola-
 totan.

Modern BUTOR olcsón MEZEINÉL
 festett kapható Szabadság-utca 12. és Szacsavay-utca 48. Háló, kombinált szobák, előszobák, konyhák.

Temetés. Özv. Kasza Lajosné Laka-
 tos Julianna 69 éves korában elhunyt.
 Temetése csütörtökön délután 4 órakor
 lesz a Haller-kápolnából. (Erdélyi
 „Concordia”)

KIK NYERTEK A SORSJEGYEN?
 Az osztálysorsjáték mai húzásán öt-
 ezer pengőt nyert 69.85. ezer pengőt
 22.514 számú sorsjegy. (Felelősség
 nélkül.)

Korona Filmszínházban Szerdától
 Kivételes témájú óriási sikerű filmuidonság

A kétezerpengős férfi

Két nő küzdelme egy férfiert.
Bulla Elma, Simor Erzs, Hajmássy, Vaszary Piri, Bilicsi

Szeptemberre 2 liter petrolumot
 szolgáltatnak ki, Nagyvárad thj. város
 polgármestere 6878—1942. k. é. szám
 alatt a következő hirdetményt adta ki:
 Tudomására hozom Nagyvárad thj.
 város közönségének, hogy az 1942.
 szeptember hóra érvényes világitási
 petrolum jegyre a kerekek 2 liter
 petrolumot szolgáltatnak ki. Nagyvá-
 rad, 1942. augusztus 29-én Dr. Soós sk.
 polgármester.

Az Actio Catholika 66. sz. filmkritikája

„**ÖRSÉGVÁLTÁS**”. Nemes tenden-
 ciájú darab, kifogástalan történettel
 és megoldással, részleteiben egészen
 az erkölcsi finomságokig felel-
 kedve.
 „**CSÓKOLJ MEG**”. Egy léha erköl-
 csű világ rajza, melyet tulzott mez-
 telenségei és egészségtelen erkölcsi
 légkör miatt el kell utasítanunk.
 „**KADETTSZERELEM**”. Szórakoz-
 tató vigjáték, kifogástalan erkölcsi
 légkörben.
 „**ÉJFELRE KIDERÜL**”. A kifogás-
 talan végső megoldás ellenére rész-
 leteinek sivar erkölcsi világa aggá-
 lyossá teszi.
 „**JELMEZBAL**”. Társadalmi és lé-
 lektani dráma, kielégítő erkölcsi lég-
 körrel.

FELHÍVÁS NAGYVÁRAD KATO- LIKUS ASSZONYAI ÉS LEÁNYAI- HOZ.

Tekintettel arra, hogy
 a szeptember 5-én délután 6 órakor a
 székesegyházban rendezendő egyháze-
 nei hangversenyt a felszabadulás em-
 lékére nem egy egyesület, hanem az
 összes nagyvárad katolikus női egye-
 sületek rendezik, kérjük a katolikus
 asszonyokat és leányokat, hogy ezen
 hangverseny sikerét személyes ügyük-
 nek tekintsék és minél nagyobb számu
 hallgatóságot igyekezzenek toborozni.
 Hogy ezen emlékünnepek még méltó-
 több keretet adjunk, kérjük, hogy aki-
 nek van magyar vagy magyaros ruhá-
 ja, abban jöjjen el a hangversenyre. A
 Pápai Katolikus Nőszövetség Rendező
 Bizottsága.

Szabó Imre
 hatóságilag kijelölt
bőrelosztó
 Szent János-utca 6 alatt megnyílt.

**Laval tanácskozott a megszállt terü-
 letek megyefőnökeivel.** Párizsból jelen-
 tik: Francia hirtörres szerint Laval új
 miniszterelnök Párizsban megbeszélést
 folytatott a megszállt francia terüle-
 tek megyefőnökeivel és politikai veze-
 tőivel. A beható megbeszélések során
 ismertette politika alapelveit, melyet
 az államfővel teljes egyetértésben ki-
 van folytatni. Azután ismertette ita-
 líaroe szempontjait.

Az Ipartestület hírei. Ezúton hozzuk
 az érdekeltek szives tudomására, hogy
 az állami szakirányú iparostanoncisko-
 laban a beiratások folyó hó szeptember
 1-től megkezdődtek, kérjük a tanonc-
 tartó iparosokat, hogy a beiratásokat
 el ne mulasszák megtenni a saját és
 tanocaik érdekében, mert a beiratás el-
 mulasztása büntetést von maga után.
 Nagyvárad, 1942. szeptember hó 1-én.
 Az elnökség.

Hirdessen
a Magyar Lapokban

Ülést tartott Biharvármegye törvény- hatóságának közigazgatási bizottsága

Javasolják a délutáni püspökladányi vonat visszaállítását

Nagyvárad. Saját tud. Bihar vármegye
 törvényhatóságának közigazgatási bizott-
 sága szerdán délelőtt 11 órakor ülést
 tartott a megyeháza kistanácstermében.

A részletes és a megye közigazgatási
 életével behatóan foglalkozó alispáni
 jelentés után a pénzügyigazgató jelen-
 tésére került sor. A betakarítási munká-
 latok befejezésével az adózási kedv
 arányos növekedése tapasztalható. Az
 árvaszéki ülnök elmúlt havi beszámoló-
 ját a tisztifőorvos terjedelmes jelentése
 követte. A megye közegészségügyi helye-
 zete általánosságban kedvezőtlennek
 mondható, mert több községben a vér-
 has járványveszélyesen fellépett, eok a szá-
 márközhőge, sőt hat esetben gyermek-
 bennulás is előfordult, ami erősen átlá-
 gonfelüli szám. Julius közepétől augusztus
 derekáiig a születések száma 727,
 míg a halálozások száma 560. Közölte
 a tisztifőorvos az egészségvédelem vona-
 láról, hogy az elmúlt hónapban 5950
 orvosi tanácsadás történt a megyében és
 nem kevesebb, mint 5015 esetben látog-
 gattak el a védőnők magyarorszáldok-
 hoz. 46 óvoda a nyári hónapokban
 napközi gyerekotthonként működött. A
 tisztifőorvos bejelentette még a kö-
 zigazgatási bizottságnak, hogy előterjesz-
 tést tett a közelmúltban a bihari belvi-
 zek levezetésének szorgalmazására, mert
 ebben látja a megyében dúló malária
 fertőzési fészket. Pillanatnyilag a me-
 gyében 361 váltólázáról tudnak.

A királyi ügyészség elnökének foghá-
 zállapotáról előterjesztett jelentése után
 a királyi tanfelügyelő jelentésére került
 sor. Az elnök főispán meleg szavak-
 kal üdvözölte a hónapokig betegszabad-
 ságon lévő Marcsa Dénezt, aki most új-
 ra elfoglalhatta helyét a közigazgatási

bizottságban a ami a legörvendetesebb
 — egészségesen.

Az Államépítészeti Hivatal vezetője
 bejelentette, hogy a 4-es számú állami
 betonút munkálatai a befejezéshez kö-
 zelednek és azt szeptember hó folyamán
 át is adják a közúti forgalomnak. Me-
 gyevezerte zavartalanul folyik az ösze-
 kötő állami és megyei utak javítási
 munkálata is.

Báthory Szűcs Sándor ny. vezérőrnagy
 kért ezután szót és javaslatot terjesz-
 tette a bizottság plénuma elé abban az
 irányban, hogy kérje a közigazgatási bi-
 zottság a közlekedésügyi minisztert,
 hogy állítsa vissza a MÁV igazgatósága
 az elmúlt hónapokban beszüntetett dél-
 utáni Újfalú—Püspökladány felé induló
 vonatot. Lehetetlen helyzet ugyanis az,
 hogy a tanulói buszok, de a megye nagy-
 várad piactra bejáró közönsége egy tét-
 lenül eltöltött délután után este három
 vonatban is válogasson.

A javaslatot a bizottság magáévá tet-
 te és elhatározta, hogy azonnal felirat-
 ban fordul az illetékesekhez.

A gazdasági felügyelő jelentése szerint
 a kapások fejlődésére a tartós meleg
 nem használ, de a szőlő éréseire is hatás-
 tal lehet, ha az annyira várt eső még
 sokáig késlekedik. A mezőgazdasági
 munkások helyzete jó, panasz nem ér-
 kezett be sehonnán sem.

Az erdőfelügyelőség jelentése a tüzi-
 faellátás zavartalanágáról számol be,
 majd az állatorvos ismertette a megye
 pillanatnyilag kedvezőnek mondható ál-
 lategészségügyi helyzetét.

A gyűlés a pénzügyigazgató két adó-
 tértelési előterjesztésével ért véget, amit
 a bizottság jóváhagyólag el is rendelt.

A Magyar Föld

Legújabb száma írásban és képen számol be az arany- és ezüstkalászos gazdák nagygyűléséről. Értékes szakcikkeket közöl a rostálásról, a vemhes és szoptató kocák ápolásáról és takarmányozásáról, az őszi vetések előkészítéséről és a baromfiak elősködőinek pusztításáról. Elbeszélést, verset, kisgazdák cikkeit, rendeleteket, piaci árakat és sok más értékes cikket találunk benne. Kapható az újságárusoknál és az IBUSZ-pavilonokban. Mutatványszámot küld a Magyar Föld kiadóhivatala: Budapest, VII. Erzsébet-körút 7.

SZÍNHÁZ

Az olasz színház. Az Olasz Királyi Akadémia a Népművelési minisztérium jóváhagyásával elhatározta a „Corpus del Teatro Italiano” kiadását. A nagyszabású mű célja annak a téves felfogásnak az eloszlatása, amely szerint a színház terén az olasz irodalmi termelés meddő, s egyben a közönségnek azokkal a művekkel való megismertetése, amelyek a könyvtárak archívumában eddig nagyrészt ismeretlenek maradtak. Ebből a célból Renato Simone elnöklésével bizottság alakult, melynek a tagjai Massimo Bontempelli, Alfredo Schiaffini, Nicola de Pirro, s a Népművelési minisztérium képviselőiben Silvio d'Amico és Ferdinando Neri. A bizottság időről-időre új tagokkal bővül, akik olyan szaktudósok köréből kerülnek ki, akik a feldolgozandó anyagban irányadók. Ebben az évben Ruzzante, Gozzi és Giraud műveit, valamint a „Commedia dell'Arte” termékeit adják ki négy kötetben, amelyek megjelenését ősze várják.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 3.
Budapest I.

- 5:00 A szeretet hullámhosszan. Honvédeink családtagjai üzennek a Nemzetközi Vásárból.
- 6:40 Ebérező. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10:45 Folyóvizek szalonzenekara
- 11:30 Dalok és hangszerzölök
- 11:40 Kelemen Andor felolvasása.
- 12:10 Rendőrzenekar.
- 13:30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14:00 A József nádor 2. honvédtábornok zenekara.
- 15:20 Vidák József cigányzenekara
- 16:15 Ruszin halgatóinknak
- 17:15 Indulok és keringők.
- 17:40 Halász Gyula előadása.
- 18:00 Géczy Barnabás műsorából.
- 18:15 Venczel János honvédelmi előadása
- 18:35 Weixelgärtner Egon zongorázik
- 19:20 Farkas Béla cigányzenekara.
- 19:40 Baroti Dezső előadása. Lafontai, neró!
- 20:15 Rádiózenekar.
- 20:55 Kültügyi negyedóra.
- 22:10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23:25 Táncczene.

Budapest II.

- 18:40 Farkas Béla cigányzenekara
- 19:15 Ifj. Tolnay Károly előadása
- 19:40 Hlászny Béla harmonikaszámai.
- 20:00 Hírek.
- 20:10 Ügetőversenyeredmények.
- 20:20 Zenekari művek.
- 21:30 Farkas Zoltán előadása.
- 22:10 Szórakoztató zene.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapok-at.

Tollal bélelt ujjas mellényeket készítenek a honvédeknek

Magyar Tudósító jelenti: Baranyavármegye vöröskeresztes megbízottja igen érdekes terv megvalósításával foglalkozik a honvédség téliruhaszükségletének fedezésével kapcsolatban. Felhívást intézett a lakossághoz, amelyben a vármegye közönségét tolladkozásra szólítja fel. A felhívásnak váratlanul nagy eredménye volt. Volt olyan baranyamegyei község, amely 600 kg. tollat ajánlott fel. A Vöröskereszt a tollakat katonamellény bé-

lelésére használja fel, úgy, hogy igen kitűnő és tartós meleget szolgáltató ruhadarabot kapnak, amelynek előállítás költsége a szövetséggyűléssel együtt alig 6-7 pengő. A tollas mellény igen jól szolgálja a honvédség téliruhásművel való ellátásának célját. A kísérlet alapján a Vöröskereszt illetékes szervei országosan meg akarják szervezni a mozgalmat a hatóságokkal karöltve.

Férfiruhákat használtakat, egjobb áron vehet, eladhat **MOLNÁR** hasznaltruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

SPORT

Közvetíti a rádió a NAC-DIMAVAG mérkőzést

Vitéz Náray Antal is megjejenik a vasárnapi összecsapáson

Nagyvárad. Vasárnap a DIMAVAG vendégezerepel Nagyváradon. A körösparti város közönsége jól ismeri a piros-kék együttest és mindig az elismerés hangján nyilatkozik róla itt mutatott játékaik alapján. A drógyörök csaknem szóról-szóra úgy rajtoltak a bajnokságban, mint a mi zöldfehéreink. Első mérkőzésüket biztossan nyerték, míg második kiállításuk alkalmával otthonukban — akár a NAC — elhullatták első bajnoki pontjukat. S mi tagadás, elég olcsón. Ugyanígy a NAC is. A bajnoki táblázaton is a micinkkel állnak az élen 3 pontjakkal. Mindezek a körülmények természetesen érdekességet kölcsönöznek a találkozónak, ahol mindkét csapat javítani szeretne. Nem véletlen tehát ezek után az sem, hogy mindezt figyelembevéve, a Rádió igazgatósága

helyszíni közvetítést ad vasárnap az igen izgalmasnak várható találkozóról.

Mint értesülünk, a közvetítést Pluhár István, a népszerű sport-szpikek vezetője, a váradi közönségnek alkalma volt már megismerni. A helyszíni közvetítéssel egyidejűleg a MFI is felvételeket készít a mérkőzésről a Magyar Film Híradó részére. Szerepelni fog ezen első esetben — éppen bemutatkozása alkalmával — a nagyváradai „B közép” is.

Itt írjuk meg, hogy a vasárnapi mérkőzésen résztvevő a NAC vendégeként vitéz Náray Antal, a Rádió elnök-igazgatója is, akinek megjelenése külön ünnepi szint is kölcsönöz a vidéki rangadóknak. A magas vendég nagyváradai meg-hívásával kapcsolatos körülményekre még visszatérünk.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor.** Széchenyi ter 6. órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása

Október 11-én Nagyváradon tartják meg a Vidéki Birkózók országos nagygyűlését

Szieberth Imre, a birkózás miniszteri biztosa székelyföldi útjáról visszatérően Nagyváradon időzött. Munkatársunknak alkalma volt beszélgetést folytatni a miniszteri biztossal, aki többek között a következőket mondotta:

— Az anyaországba visszatért területek következtében az országot 6 birkózó kerületre osztottuk fel. Észak-kerület (Miskolc központtal), Déli (Szeged), Keleti (Debrecen, Délnyugati (Kaposvár), Északnyugati (Győr) és végül Délkeleti, vagy Erdélyi (Nagyvárad) kerületekre. Mind a hat kerület bevonásával — mondotta — minden évben megrendezzük a „Legjobb vidéki birkózó” címért folyó versenyt. Minden kerület minden súlycsoportban, a légsúlytól a nehézsúlyig (összesen 7 súlycsoportban) egy-egy versenyzővel vesz részt a küzdelemben. A versenyeken kiesési rendszerrel küzdenek a bajnokjelöltek. A kerületek közti elsőséget pontozás segítségével állapítjuk meg. Az első helyezett 5, a második 3, a harmadik pe-

dig 1 pontot kap. A küzdelmeknek azonban az egyéni oldala a fontos. hiszen a „Legjobb vidéki birkózó” címért folynak a versenyek.

— Az idén október 11-én Nagyváradon rendezük meg ezt a versenyt. A versenyel egyidőben megrendezzük az évenként csak egyszer tartandó „Vidéki Birkózók Országos Kongresszusát” is. Ezen a kongresszuson tartják meg beszámolóikat az egyes kerületek vezetői és megvitatják a felmerülő kérdéseket. Nemzetközi kapcsolatok felvételét is itt határozzuk el, valamint minden olyan tárgyban, amely minden kerületet érint. Itt annak közös megállapodással döntést — fejezte be érdekes beszélgetését Szieberth Imre.

MAGYAR KUPA MÉRKŐZÉS
MTE—Nagyszalontai SC 4:0 (0:0)
Mezőkovácsháza. Vezette: Szamcs-völgyi. Mindvégig hatalmas iramu küzdelem folyt és a játék is szép volt. A hazai csapat csak a második félidőben

Zakar András
Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták
Ara tűzve 4, kötve 5 Pengő.
Királyi Magyar Egyetemi Nyomda
kiadása.
Kapható könyvosztályunknál.

tudott ellenfele fölé kerekedni. Góllövő: Sárfalvi (3). Gíjac. Jó: Sárfali, Ondrus, Szabó, Hodvig, Járasi, Deák és Faragó.

KERÜLETI BAJNOK:
Nagyszalontai Boeskaik-Török-vés II 2:1 (1:1)

APROHIRDETÉSEK

Lakas

Szaniszló-utca elején 2 szobás garzon urj lakás butorozva, garanzált, tiszta, fürdőszoba, használati kiadó. Érdeklődni lehet: Mignon eskoládéház, Szaniszló-utca 2. 985

Butorozott szobát fürdőszoba használati, esetleg ellátással keres zenetárnár szeptemberre. Zongorával, előnyben. Cim a kiadóban 979

Különlele

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok petéit falból, padozat alól, butorból, felelősséggel irtja. Paragáz szolgálat. Sziligetui-utca 7. szám. Telefon: 14-21. 664

Uri családnál középiskolás lányok vagy fiúk teljes ellátást kaphatnak. — Ugyanott elegáns butorozott szoba kiadó. Csengeri-u. 2. 994

Egy jó karban levő gyermek sportkocsit megvételre keresek. Cim a kiadóban

Dreher Sörgyár városzöllősi gyártelepéről szensalak hétköznap 8-15 között ingyen átvehető. 990

Olvassa és teresse a Magyar Lapok-at

Kisebb diáklányok teljes ellátást vállalom. Dulj Antal aill. tanító. Lórántffy Zs.-u. 4. 993

Adás-vétel

Underwood írógép eladó. Rimanóczy utca 4. emelet, ajtó 7. 995

Eladó 12 négyzetmeter keleti perzsaszőnyeg. Cim a kiadóban. 996

Motorkerékpár K. M. B 350 köbcenti kifogastalan állapotban eladó. Cim: Váradezöllős. Rákóczi-u. 12. Déltűtán. 946

Megvételre keresek egy jókarban levő gyermekágyat. Cim a kiadóban.

Eladó Nemzetközijog. ár Baditz. Mezők. 889

Adás-vétel

NYOMDAI SEGÉDMUNKÁS FELVÉTELEK. Szilágyi Dezső-utca 5. sz. Szent László-nyomda R. T.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**
Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.